

Warszawa, 16 stycznia 2014

Bogdan Zdrojewski

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17

00 – 071 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w imieniu Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych oraz Stowarzyszenia EBIB i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przesyłam odpowiedzi na wybrane zagadnienia z konsultacji społecznych dotyczących reformy europejskiego prawa autorskiego. Europejskie konsultacje, których okrojoną część stanowi poniższy kwestionariusz, dotyczą wielu zasadniczych kwestii związanych z prawem autorskim zarówno na obszarze Unii Europejskiej, jak i w szerszym, międzynarodowym kontekście. Wiele zagadnień, zawartych w obydwu dokumentach, było już przedmiotem analizy profesorów prawa. Należy tu przede wszystkim przywołać opracowanie prof. I. Hargreavesa i B. Hugenholtza, analizę prof. J. Barty i R. Markiewicza, projekt Europejskiego Kodeksu Prawa Autorskiego grupy Wittem czy też propozycję zmiany prawa amerykańskiego sformułowaną przez Marię Pallante, dyrektora amerykańskiego Copyright Office¹.

¹ I. Hargreaves, P. B. Hugenholtz, *Copyright Reform for Growth and Jobs, Modernising the European Legal Framework*, Lisbon Council, May 2013 <http://www.lisboncouncil.net/publication/publication/84-intellectual-property-and-innovation-a-framework-for-21st-century-growth-and-jobs-.html>; European Copyright Code <http://www.copyrightcode.eu/>; J. Barta, R. Markiewicz, O potrzebie zmian prawa autorskiego. W: Oblicza prawa cywilnego. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Janowi Błęszyńskiemu, red. nauk. Krystyna

Uważamy, że konsultacje są niezbędnym elementem publicznej debaty, jednak szczegółowa regulacja powinna zostać przygotowana przez ekspertów: praktyków i teoretyków prawa. Wiele pytań zawartych w kwestionariuszach polskim i unijnym dotyczy bardzo konkretnych rozwiązań, które w sposób właściwy mogą zaprojektować tylko eksperci. Dlatego też w wielu miejscach nie dajemy odpowiedzi na pytanie, jak powinna wyglądać konkretna regulacja, natomiast wskazujemy elementy, czy też opinie, które naszym zdaniem powinny być brane pod uwagę w trakcie rewizji unijnego prawa autorskiego.

Ze względu na bardzo krótki czas konsultacji odpowiadamy tylko na wybrane pytania, choć uważamy, że wszystkie pytania zawarte w kwestionariuszach polskim i unijnym są istotne dla funkcjonowania prawa autorskiego.

I. Zakres i ochrona praw oraz funkcjonowanie jednolitego rynku UE

I.1. Terytorialność prawa autorskiego

1. *Czy terytorialny charakter prawa autorskiego stanowi utrudnienie przy świadczeniu bądź dostępie do legalnych usług online, zarówno z punktu widzenia licencjodawców, licencjobiorców jak i użytkowników końcowych (konsumentów)?*
2. *Jakie trudności wiążą się z brakiem określenia terytorialnego zakresu korzystania z utworu w taki sposób, aby każdy miał do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym?*
3. *Jakie trudności wiążą się z koniecznością uzyskania zezwolenia na dwóch polach eksploatacji (zwielokrotnianie i publiczne udostępnianie) w celu udostępniania utworów online?*
4. *W jaki sposób te utrudnienia mogą zostać wyeliminowane bądź ograniczone, tak aby poprawić dostępność legalnych treści w formatach cyfrowych we wszystkich państwach Unii Europejskiej przy równoczesnym zapewnieniu odpowiedniej ochrony dla uprawnionych? Czy konieczna jest tu i jak powinna w tym wypadku wyglądać interwencja unijnego ustawodawcy?*

Szczepanowska-Kozłowska, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2013. s. 42-67; Declaration A *balanced interpretation of the "Three-Step Test" in Copyright Law*
http://www.ip.mpg.de/files/pdf2/declaration_three_step_test_final_english1.pdf; Statement of Maria A. Pallante, Register of Copyrights United States Copyright Office, before the Subcommittee on Courts, Intellectual Property and the Internet Committee on the Judiciary
<http://www.copyright.gov/regstat/2013/regstat03202013.html>.

5. *Czy rozwiązaniem problemu terytorialnego charakteru prawa autorskiego mogłoby być wprowadzenie jednolitego prawa autorskiego obowiązującego w całej UE, które zastąpiłoby dotychczasowe prawa krajowe?*

Terytorializm prawa autorskiego prowadzi do ograniczeń zarówno w rozwoju Wspólnego Rynku Cyfrowego, jak i w transgranicznym dostępie do zasobów kultury i nauki. Różne zakresy ochrony i praw obowiązujących na jednym, wspólnym rynku powodują chaos interpretacyjny i brak pewności prawnej nie tylko u osób fizycznych, ale także w instytucjach kultury, które współpracują ze sobą. Wydaje się jednak, że rozwiązaniem problemu powinna być przede wszystkim lepsza i bardziej harmonijna implementacja dyrektyw, a nie tworzenie jednego wspólnego prawa autorskiego.

I.2. Problem odesłań i przeglądarek internetowych

6. *Czy korzystanie z utworów w sposób opisany powyżej (linkowanie oraz zwielokrotnianie w pamięci komputera przez przeglądarkę internetową) powinno być uzależnione od zgody uprawnionego? Czy prawo europejskie powinno w sposób wyraźny określać sytuacje bądź warunki, po spełnieniu których taka zgoda nie jest konieczna? Jeśli tak, jak powinna, Państwa zdaniem, wyglądać taka regulacja ?*

Zarówno linkowanie jak i zwielokrotnianie w pamięci komputera przez przeglądarkę internetową nie powinno być uzależnione od zgody uprawnionego, ponieważ są to procesy związane z „technicznymi” czynnościami niezbędnymi dla procesu komunikacji w Internecie. Linkowanie – tworzenie hipertekstowych połączeń – stanowi podstawę działania Internetu, każdorazowe uzyskiwanie zgody na taki akt jest nierealne i niepotrzebne.

I.3. Wyczerpanie prawa

7. *Czy zasada wyczerpania prawa powinna mieć zastosowanie w przypadku nabycia kopii utworu w postaci cyfrowej, a jeśli tak – w jaki sposób mogłaby odbywać się jego dalsza dystrybucja?*

I.4. Rejestr utworów

8. *Czy stworzenie na szczeblu UE systemu rejestracji utworów usprawniłoby ich identyfikację i licencjonowanie? Jakie byłyby zalety i wady takiego systemu? W jaki sposób taki system mógłby funkcjonować, w szczególności – jakie należałoby wprowadzić zachęty dla uprawnionych do rejestrowania utworów w tym systemie?*

System rejestracji utworów powinien być obligatoryjny. Skorzystają z niego zarówno twórcy, jak i użytkownicy. Należy jednak podkreślić, że celem takiego rejestru powinna być przede wszystkim regulacja ochrony utworu. Zgłoszenie utworu do rejestru powinno służyć przyznaniu ochrony prawnoautorskiej. Rejestr powinien uwzględniać informację o przejściu utworu do domeny publicznej. System rejestracji nie powinien natomiast służyć licencjonowaniu, czyli takiemu uregulowaniu, które łączyłoby rejestrację z informacją o konkretnej licencji, na jakiej dany utwór można wykorzystywać (jak to obecnie jest stosowane przy oprogramowaniu). W USA, kraju o najwyższej produkcji dzieł, gdzie system rejestracji działał do lat 70-tych XX wieku, nadal konieczna jest rejestracja w celu dochodzenia swoich praw przed sądem. Jak ważna jest rejestracja wskazuje propozycja Marii Pallante powrotu do rejestracji tych utworów, którym minęło 50 lat ochrony, wymaganym przez konwencję berneńską, a które nadal są chronione ze względu na 70-cio letni czas ochrony obowiązujący w USA².

System rejestracji powinien być transparentny, łatwy do korzystania zarówno dla tych, którzy chcą rejestrować dzieła, jak i dla innych użytkowników.

9. *Czy i w jaki sposób UE powinna wspierać tworzenie jednolitych „identyfikatorów” dla utworów, które umożliwiałyby współpracę i przepływ informacji pomiędzy różnymi bazami danych?*

Unia Europejska powinna wspierać tworzenie identyfikatorów, szczególnie dla dokumentów cyfrowych. Powinny być one dostępne za darmo lub symboliczną cenę. W obecnie funkcjonujących systemach identyfikacji obiektów cyfrowych ceny za dostęp do puli numerów są zbyt wysokie dla wielu instytucji kultury. Dla przykładu jeden z identyfikatorów, sugerowany ze względu na niską cenę małym wydawcom, oferuje pulę 25 identyfikatorów (co oznacza, że w czasopiśmie w ciągu

² M. Pallante, *The next great copyright act* <https://www.documentcloud.org/documents/623865-pallante-the-next-great-copyright-act-manges.html>, s 23.

roku nie może ukazać się więcej niż 25 artykułów) za 150 euro³, do czego dochodzą koszty rocznej obsługi. Dla małego, uczelnianego wydawnictwa ta cena jest jednak zbyt wysoka.

I.5. Czas ochrony

10. *Czy obowiązujące obecnie okresy ochrony poszczególnych praw w dalszym ciągu znajdują uzasadnienie?*

Jak wielokrotnie w ostatnim czasie wskazywali eksperci, obecne okresy ochrony są zbyt długie, co między innymi skutkuje stałym wzrostem liczby dzieł osieroconych. Należy zatem, zgodnie z propozycją prof. Berndta Hugenholtza i prof. Iana Hargreavesa⁴, zrewidować dyrektywę 2006/116/WE i skrócić czas ochrony zarówno praw autorskich, jak w praw pokrewnych do 50 lat, co będzie zgodne z konwencją berneńską i porozumieniem TRIPS. Niezbędne są również analizy ekonomiczne wpływu czasu trwania na rzeczywistą ochronę utworów oraz zbadanie optymalnej długości trwania czasu ochrony⁵.

I.6. Prawo do wynagrodzenia dla twórców i wykonawców

11. *Czy prawo UE powinno przewidywać inne przypadki wynagrodzenia przysługującego twórcom i artystom wykonawcom z tytułu określonej eksploatacji, niezależne od przeniesienia przez nich praw? Jeśli tak, to w przypadku jakich form eksploatacji?*

I.7. Ochrona praw

12. *Jakie działania należy podjąć na szczeblu UE aby zapewnić skuteczne egzekwowanie praw własności intelektualnych w przypadku naruszeń dokonywanych na skalę komercyjną, w szczególności w internecie?*

³ E. Kulczycki, *Identyfikator DOI dla czasopisma naukowego*
http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/identyfikator-doi-dla-czasopisma-naukowego/.

⁴ I.Hargreaves, P.B.Hughenoltz, *Copyright Reform for Growth and Jobs...*

⁵ Por. R. Pollock, *Forever minus a day? Calculating optimal copyright term*, University of Cambridge, 2009, http://rufuspollock.org/papers/optimal_copyright_term.pdf; N. Adilov, M. Waldman, *Optimal Copyright Length And Ex Post Investment: A Mickey Mouse Approach*, *Economic Inquiry*, 2013, <http://ideas.repec.org/a/bla/ecinqu/v51y2013i2p1101-1122.html>, vol. 51(2), p. 1101-1122.

13. *Jaka powinna być rola pośredników (zarówno usługodawców internetowych jak i dostawców reklam, podmiotów obsługujących płatności czy rejestrujących domeny internetowe) przy zwalczaniu tego rodzaju naruszeń?*
14. *W jaki sposób zapewnić równowagę pomiędzy skuteczną ochroną praw własności intelektualnej w sieci a prawem do prywatności i ochroną danych osobowych?*

II. Dozwolony użytek

II. 1. Część ogólna

15. *Czy przepisy UE powinny zobowiązywać państwa członkowskie do wprowadzenia wszystkich (bądź wybranych) wyjątków w prawie krajowym?*
16. *Jakie przypadki dozwolonego użytku należałoby usunąć, a jakie dodać do obecnego katalogu wyjątków, określonego w dyrektywach UE?*
17. *Czy przepisy prawa UE o dozwolonym użytku powinny być sformułowane w sposób bardziej elastyczny, czy też bardziej precyzyjny niż obecnie? W jaki sposób powinno to zostać dokonane i w odniesieniu do których wyjątków?*
18. *Czy terytorialne ograniczenie możliwości korzystania z wyjątków i ograniczeń stanowi w Państwa opinii problem, a jeśli tak – w jaki sposób mógłby on zostać rozwiązany?*

Wybiórcza implementacja wyjątków prowadzi do niepewności prawnej, zwłaszcza w obrocie transgranicznym⁶. Jednakże nie wszystkie wyjątki zawarte w dyrektywy INFOSOC mają taką samą wagę i znaczenie. Przepisy UE powinny zobowiązywać państwa członkowskie do obowiązkowego wprowadzenia tych wyjątków, które bezpośrednio wiążą się z dostępem do informacji, wiedzy i kultury. Te wyjątki powinny być maksymalnie zharmonizowane. Implementacja pozostałych wyjątków może przyjąć minimalny poziom zalecany przez dyrektywę. Żaden z katalogu dozwolonych wyjątków nie powinien być usunięty.

Celowe wydaje się wprowadzenie również półotwartej normy, na wzór *fair use*, z dość szczegółowym wskazaniem typowych postaci dozwolonego użytku. Zmniejsza to co prawda pewność obrotu, ale pozwala lepiej reagować na rozwój techniki i zapewnia odpowiednią równowagę pomiędzy interesami właścicieli praw i użytkowników w konkretnych przypadkach. Za taką regulacją opowiadają się również twórcy Europejskiego Kodeksu Prawa Autorskiego⁷, którzy

⁶ Guibault L (2010). *Why Cherry-Picking Never Leads to Harmonisation: The Case of the Limitations on Copyright under Directive 2001/29/EC*, jipitec, Vol. 1., <http://www.jipitec.eu/issues/jipitec-1-2-2010/2603>

⁷ European Copyright Code <http://www.copyrightcode.eu/>.

proponują wskazanie przypadków dozwolonego użytku i objęcie dozwolonym użytkowaniem przypadków podobnych do wymienionych w ustawie przy zastosowaniu testu trzystopniowego. Także eksperci z Institute for Information Law Uniwersytetu w Amsterdamie sugerują, że taka norma powinna dotyczyć aktywności, które nie mają znaczącego wpływu na działanie Wspólnego Rynku, ale test trójstopniowy powinien w takich wypadkach być stosowany w sposób zbalansowany⁸. Ostatecznie przyjęte rozwiązanie powinno zabezpieczać instytucje kultury i jej zobowiązania względem społeczeństwa.

II. 2. Dozwolony użytek publiczny

II.2.1. Biblioteki i archiwa

19. W jaki sposób powinny zostać sformułowane przepisy UE dotyczące korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych przez biblioteki i archiwa, w szczególności:

- a. w zakresie ochrony własnych zbiorów tych instytucji, w tym ich digitalizacji;*
- b. dostępu on-line do tych zbiorów oraz wypożyczania utworów w postaci cyfrowej, w tym udostępnianych przez biblioteki mające siedzibę w innym państwie członkowskim?*

W jakich przypadkach powinno odbywać się to w oparciu o przepisy o dozwolonym użytku, a w jakich z wykorzystaniem mechanizmów licencyjnych?

Biblioteki to zorganizowane kolekcje różnego typu materiałów bibliotecznych, gromadzonych przede wszystkim w oparciu o zakres zadań i misję, jakie spełniają. Pełna i spójna kolekcja jest największą wartością biblioteki, ale tylko nieliczne biblioteki mają za zadanie gromadzić całość produkcji wydawniczej. Większość ogranicza swoje kolekcje do niezbędnych z jej punktu widzenia zasobów, co nie znaczy, że celowo ograniczają zakupy. Dlatego też istotne jest, aby biblioteki mogły dostarczać czytelnikom wszelkie potrzebne im materiały, niezależnie od miejsca zamieszkania czy pracy. W tym celu niezbędne jest, aby dozwolony użytek był neutralny technologicznie. Taka neutralność zapewniłaby również możliwość udostępniania materiałów w formie elektronicznej,

⁸*Study on Implementation and Effect in Member States' Laws of Directive 2001/29/EC on the Harmonization of Certain Aspects of Copyright and Related Rights in the Information Society (2007)*, Institute for Information Law, University of Amsterdam http://www.ivir.nl/publications/guibault/Infosoc_report_2007.pdf s. 168.

nie tylko ebooków. . Zwrócić należy uwagę, że w dokumencie analizującym dyrektywę INFOSOC, eksperci z kancelarii de Wolf and Partners wskazali, że umożliwienie bibliotekom wypożyczeń online, pozwoliłoby im realizować kluczową rolę pośrednika w dostępie do kultury⁹.

Instytucje kultury, w tym szczególnie biblioteki, stoją także przed koniecznością archiwizowania cyfrowego dziedzictwa (takiego, które powstaje w formie cyfrowej *born digital* - zasobów WWW i oprogramowania). Projektowane rozwiązania powinny uwzględniać dozwolony użytek w tych istotnych dla kultury i nauki obszarach.

Jak wskazywaliśmy w opinii związanej ze sprawą C-117/13, rewizji wymaga zakres pojęcia terminale.

Jak już podkreślaliśmy w stanowisku Stowarzyszenia EBIB dotyczącym komunikatu Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym przesłanym do Ministerstwa w ramach konsultacji społecznych w lutym 2013 r., mechanizmy licencyjne nie są wystarczające dla zapewnienia bezpieczeństwa działania instytucji kultury i nauki. W tym zakresie najpewniejszym rozwiązaniem jest stosowanie dozwolonego użytku. Mając jednak świadomość, że część utworów jest dostępna na podstawie licencji, uważamy, że najistotniejszą kwestią jest zabezpieczenie dostępu do kolekcji (jak twierdzą wydawcy - nawet wieczny dostęp to nie to samo co własność), a także uelastycznienie mechanizmów licencyjnych, przede wszystkim poprzez bezwzględnie obowiązujący charakter przepisów o dozwolonym użytku, a także zobowiązanie do dostarczania do bibliotek nośników pozbawionych zabezpieczeń technicznych lub zapewnienie prawa do usuwania takich zabezpieczeń. Rozwiązania prawne powinny również wspierać alternatywne modele dostępu do treści, w tym otwarte typy licencji, np. licencje Creative Commons.

Natomiast wprowadzenie półotwartej normy będzie przydatne w tych wszystkich sytuacjach, w których zakres dozwolonego użytku jest niejasny lub aktywność bibliotek wychodzi poza udostępnianie fizyczne lub na terminalach, czy też zachowanie lub ochronę własnych zbiorów. Podczas konsultacji społecznych w sprawie dozwolonego użytku publicznego podawaliśmy przykład

⁹ De Wolf and Partners, Study on the Application of Directive 2001/29/Ec On Copyright And Related Rights In The Information Society (The "Infosoc Directive") http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/131216_study_en.pdf, s. 403.

problemu z interpretacją możliwości umieszczania okładek, spisów treści czy abstraktów w katalogach bibliotecznych. Nie jest to objęte zakresem dozwolonego użytku bibliotek, ale wykorzystanie zdecydowanie nie ma na celu naruszenia prawa. W takich sytuacjach bywa, iż rynek reaguje ofertą licencyjną, która sankcjonuje daną czynność, jako znajdującą się poza zakresem dozwolonego użytku. Dlatego tak ważne jest, aby zadbać o takie czynności realizowane przez biblioteki, które mają znaczenie dla dostępu do informacji, nauki i edukacji, a nie są enumeratywnie wymienione w dyrektywie. Taką możliwość, w tym poprzez wykorzystanie dwóch przesłanek: wykorzystania nie naruszającego prawa i definiowanego celem, wskazują eksperci z kancelarii de Wolf and Partners, przywołując również inne opracowania¹⁰.

Dodatkowo, uważamy, że treści wytworzone za pieniądze podatników powinny być dostępne w Internecie za darmo w modelu open access, tak jak to wprowadziła Komisja Europejska w programie Horyzont 2020.

II.2.2. Użytek edukacyjny i naukowy

20. W jaki sposób powinny zostać sformułowane przepisy UE dotyczące korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w celu edukacyjnym lub naukowym? W jakich przypadkach powinno odbywać się to w oparciu o przepisy o dozwolonym użytku, a w jakich z wykorzystaniem mechanizmów licencyjnych?

Użytek naukowy został w dyrektywie nakreślony dość szeroko, ale nie powinien być ograniczony jedynie do niekomercyjnego wykorzystania. Jak podkreślaliśmy w swoim stanowisku w sprawie dozwolonego użytku publicznego, trudno jest dziś przeprowadzić granicę pomiędzy komercyjnymi a niekomercyjnymi badaniami naukowymi, zwłaszcza w kontekście rosnącego oczekiwania, a nawet nakazu komercjalizacji wyników badań naukowych uczelni i instytucji naukowych. Dlatego konieczne jest zbadanie wpływu tych oczekiwań na zakreślenie obszaru komercyjności i niekomercyjności wykorzystania utworów w środowisku naukowym.

¹⁰ Jw., s. 403.

Implementacja krajowa dozwolonego użytku naukowego nie powinna ograniczać się do jednego czy kilku typów utworów np. tylko utworów literackich, ale powinna obejmować wszystkie ich rodzaje.

II.2.3. Korzystanie dla dobra osób niepełnosprawnych

21. *W jaki sposób powinny zostać sformułowane przepisy UE dotyczące korzystania z utworów na potrzeby osób niepełnosprawnych? W jakich przypadkach powinno odbywać się to w oparciu o przepisy o dozwolonym użytku, a w jakich z wykorzystaniem mechanizmów licencyjnych?*

W zakresie wyjątku na rzecz osób niepełnosprawnych Unia Europejska powinna jak najszybciej przyjąć traktat o dostępie osób niewidomych do utworów drukowanych, którego celem jest między innymi ułatwienie transgranicznego obrotu utworami na rzecz osób niepełnosprawnych.

II.2.4. Eksploracja tekstów i danych

22. *Jakie działania powinna podjąć Unia Europejska w odniesieniu do problematyki eksploracji tekstów i danych?*

Jako że nie ma pewności, czy niekomercyjny text i data mining mieści się w zakresie dyrektywy INFOSOC przede wszystkim należałoby zbadać tę kwestię. Niezależnie jednak, zgodnie z sugestią prof. Hargreavesa, należy rozważyć wprowadzenie dozwolonego użytku w zakresie eksploracji tekstów i danych również w celach komercyjnych¹¹. W zakresie możliwości licencjonowania text i data mining popieramy stanowisko organizacji IFLA, która *nie wspiera licencjonowania, jako stosownego rozwiązania dla TDM. Jeśli naukowiec, instytucja badawcza lub inny użytkownik posiada za pośrednictwem biblioteki zgodnie z prawem nabyty dostęp do zasobów cyfrowych, w tym baz danych, prawo do korzystania z nich powinno obejmować prawo do eksploracji*¹².

¹¹ I. Hargreaves, *Digital Opportunity – A Review of Intellectual Property and Growth* <http://www.ipo.gov.uk/ipreview-finalreport.pdf> p. 48.

¹² IFLA Statement on Text and Data Mining <http://www.ifla.org/publications/ifla-statement-on-text-and-data-mining-2013>.

II.2.5. Treści tworzone przez użytkowników

23. Jakie działania powinna podjąć Unia Europejska w odniesieniu do problematyki treści tworzonych przez użytkowników?

II.3. Dozwolony użytek osobisty i reprografia

- 24. Czy Państwa zdaniem istnieje potrzeba bardziej precyzyjnego sformułowania w prawie UE zakresu i sposobu korzystania z utworów w ramach dozwolonego użytku prywatnego? W których obszarach?*
- 25. Czy w prawie UE należy dokonać szczegółowej harmonizacji przepisów o rekompensacie z tytułu prywatnego kopiowania? W jakim kierunku powinny iść tego rodzaju rozwiązania, w szczególności mając na uwadze swobodny przepływ towarów i usług w UE oraz fakt, że część urzędzeń jest wykorzystywana do celów wyłącznie profesjonalnych? W jakim zakresie państwa członkowskie powinny zachować autonomię w regulowaniu tych zagadnień? Czy należy uwzględnić, i jak, zjawisko kopiowania utworów do celów prywatnych przy użyciu urzędzeń nabytych do celów profesjonalnych (np. przez pracowników przy użyciu sprzętu służbowego)? Czy należy uwzględnić, i jak, zjawisko wtórnego obrotu sprzętem nabytym pierwotnie do celów profesjonalnych, który w ramach tego wtórnego obrotu może być nabyty do celów prywatnych?*
- 26. Czy system opłat z tytułu prywatnego kopiowania powinien uwzględniać sytuacje, w których zwielokrotnienie legalnie nabytej kopii utworu odbywa się za zgodą uprawnionych albo jest możliwe w tak nieznacznym zakresie, że szkoda dla uprawnionych jest niewielka, a jeśli tak to w jaki sposób?*
- 27. Czy system rekompensaty z tytułu prywatnego kopiowania powinien uwzględniać nowe rodzaje usług online umożliwiających zwielokrotnianie utworów do użytku prywatnego, takie jak np. usługi oparte na technologii chmury, a jeśli tak to w jaki sposób?*
- 28. Czy wysokość opłat z tytułu prywatnego kopiowania powinna być wskazywana na rachunkach/fakturach wystawianych końcowym nabywcom obciążonych nimi nośników i urzędzeń? Jaka byłaby korzyść z takiego rozwiązania? Jakie mogą być negatywne konsekwencje?*